

Kako dober je moj portfelj

Finančna svetovalca, Mitja Vezovišek iz Individe in Luka Bobnar iz Donosa, mlajši ženski svetujeta, kako naj si uredi zavarovanja, varčuje za pokojnino in za gradnjo ali nakup hiše

Opis portfelja

Stara sem 26 let. Za določen čas sem zaposlena od maja 2008. Moja trenutna neto plača je ta hip 920 evrov. Živim sama v garsonjeri staršev, ki sem jo sama opremila. Povprečni mesečni stanovanjski stroški so 150 evrov, preostali izdatki – hrana, bencin, oblačila, prosti čas – pa v povprečju 600 evrov. Za dopolnilno zdravstveno zavarovanje plačujem 23 evrov na mesec. Uporabljam družinski avto, letnik 2004, za katerega plačujem vse stroške vzdrževanja in zavarovanja, kar je približno 950 evrov na leto. Pri zavarovalnici Merkur imam za 10 let, od aprila 2009, sklenjeno nezgodno zavarovanje za primer trajne nezgodne invalidnosti z zavarovalno vsoto 60 tisoč evrov in zavarovanje Zeleni dežnik (invalidnost nad 51 odstotkov) z zavarovalno vsoto za primer trajne nezgodne invalidnosti 100 tisoč evrov in nezgodno smrt 3.500 evrov. Za obe zavarovanji skupaj plačujem 180 evrov na leto. Imam pa tudi delnice: 10 delnic Krke (kupljene 23. novembra. 2009), dve delnici Petrola, 39 delnic NF2R in 24 delnic NKBM ter vzajemne sklade: 130 enot KD Galilea, 47 enot KD Rastka in 226 enot Probanke Beta. Na banki imam vezanih sedem tisoč evrov. Razmišljam, da bi jih ohranila kot varnostno rezervo. Dolgov ali posojil nimam. Moji varčevalni cilji so naslednji: želim začeti varčevati za pokojnino in za nakup oziroma gradnjo nepremičnine, ko bi si ustvarila družino. Po proučitvi različnih možnosti se mi zdi najboljša možnost za varčevanje za pokojnino mesečno vlaganje v vzajemne sklade

z varčevalnim načrtom. Koliko bi lahko bil najmanjši mesečni vložek (maksimalni bi lahko bil 100 evrov), da bi si po upokojitvi 30 let izplačevala vsaj 800 evrov mesečne rente? Kako veliko glavnico moram privarčevati? Kaj priporočate: da se glavnica ohrani in se izplačujejo le obresti ali da se črpa tudi del glavnice? Kako naj varčujem za nepremičnino? Kupila oziroma gradila bi jo skupaj s partnerjem – ta še nima rednih dohodkov –, tako da bi vsak prispeval približno polovico. Mislim, da se bo to zgodilo (oziroma bi takrat potrebovala denar) najprej čez pet let. Seveda bi najela tudi posojilo, saj se sicer ne bi izšlo. Razmišljam tudi o naložbi v zlato ali srebro in certifikate, vendar o teh naložbah nisem poučena.

Kaj mi priporočate? Kakšen je moj portfelj? Kako dobro imam urejeno zavarovanje? Kakšne spremembe predlagate? Pripravljena sem sprejeti tveganje, saj je pred mano še dolga doba varčevanja.

Tvegate lahko več

Kljub številnim podatkom nekaj pomembnejših manjka, zato ocena portfelja ni popolna, nasveti pa bolj splošni. Manjkajo predvsem podatki o časovnici nakupov posameznih naložb v portfelju ter natančna opredelitev vašega naložbenega profila – koliko tveganja ste pripravljeni sprejeti?

Osnovna socialna varnost

Nimate življenjskih zavarovanj, kar je pravilno, saj trenutno nihče ni odvisen od vaših prihodkov in tudi dolgov nimate. Se bo pa to verjetno spremenilo in takrat morate poiskati ustrezno zaščito pred najhujšim. Prav je, da ste zaščitili svojo delovno sposobnost z nezgodnim zavarovanjem. Izбира zavarovalnice in produkta je primerna, kar je redek pojav med Slovenci, zato pohvale.

Pokojnina

Glede na vašo starost lahko sklepamo, da boste delali še dobrih 35 let. To je zelo dolga doba in pravilno razmišljate, da si lahko privoščite večje

Varčujte kolikor morete

Zavarovanje imate pravilno urejeno, nič nepotrebne, samo tisto, kar je za vašo osnovno socialno varnost nujno. Ker varčujete dolgoročno, predlagam, da delnice in točke vzajemnih skladov obdržite. vezava na banki naj ostane, saj pravite, da partner nima dohodkov. Stroške torej večinoma pokrivete sami, in če se vam morda zgodi, da službo izgubite, preprosto morate imeti nekaj denarja v zalogi.

Za zeleno pokojnino bi morali mesečno varčevati po 240 evrov, s čimer bi v 30 letih privarčevali 547 tisoč evrov oziroma po preračunu inflacije današnjih 240 tisoč evrov. Izračun upošteva 30 let varčevanja, 10-letno donosnost in štiriodstotno inflacijo, torej le šestodstotni realni donos, kar je iz-

tveganje, saj menite, da boste za to nagrajeni z večjimi donosi. Razmišljate o varčevanju v vzajemnih skladih, kar je prav tako primerno. Če si želite ob upokojitvi 30 let izplačevati 800 evrov dodatne rente, bo treba vlagati kar maksimalni možni znesek, to je 100 evrov na mesec. Natančen izračun pokaže, da bi ob varčevanju 96 evrov naslednjih 37 let (do vašega 63 leta) ob povprečni realni letni donosnosti sedem odstotkov (za nominalno donosnost prštejte še tri odstotke za inflacijo) vaša glavница ob upokojitvi znašala slabih 192 tisoč današnjih evrov. V izračunu niso upoštevani stroški in davki, ki se jih vnaprej ne da natančno izračunati.

Izbira varčevalnega načrta je smotrna, saj boste tako stroške nekoliko znižali. Predlagam, da izbirate med upravljaljskimi družbami, ki imajo pestro paleto podskladov, ki vam bodo omogočili tudi umik na varno, ko bo to potrebno. Preveliko drobljenje na več podskladov ni primerno, saj povišuje stroške nakazil. Predlagam, da razmislite tudi o tako imenovanih investicijskih zavarovanjih, ki ponujajo davčno ugodno varčevanje v skladih oziroma na kapitalskih trgih. Tovrstna zavarovanja so namenjena izključno varčevanju, saj ponujajo le minimalno zavarovalno vsoto v nasprotju s klasičnimi naložbenimi življenjskimi zavarovanji.

Mitja Vezovišek, Individa

Nepremičnina in portfelj

Če so sredstva, ki jih imate zdaj v gotovini (58 odstotkov portfelja), vzajemnih skladih (28 odstotkov), delnicah (deset odstotkov) in drugem (štiri odstotke) namenjena za nakup nepremičnine, bi bilo dobro nekaj gotovine preusmeriti na kapitalski trg, saj je verjetnost, da bodo delnice v petih letih več vredne kot danes, velika. Ker imate trenutno okoli 30 odstotkov v slovenskih delnicah, 10 v delnicah na razvitih trgih, preostalo pa v gotovini, bi v vaš portfelj sodile tudi delnice iz trgov v razvoju (na primer regija BRIC) ter nekaj obveznic. Produktov za petletno mesečno varčevanje, pri katerih bi po odbitku vseh stroškov in davkov lahko računali na večji donos od inflacije, pa je na žalost zelo malo. V zdajšnjih razmerah glede na pomembnost cilja vam svetujem, da izberete kombinacijo varčevanja na banki in enega izmed globalnih delniških skladov v razmerju ena proti dva. Naložb, ki jih ne poznate, kot so certifikati, pa se raje izogibajte.

Ocena portfelja

Če želite, da bi finančni svetovalci ocenili tudi vaš portfelj, nam lahko pišete na naslov: moje.finance@finance.si, v uredništvu bomo naredili izbor za objavo.

redno konservativno, vendar pri pokojnini ne smete tvegati in ob upokojitvi ugotoviti, da rente ne boste mogli dobiti. Glavnica se proti koncu varčevalnega obdobja prestavi v čim bolj varne naložbe.

Ohranite glavnico

Po upokojitvi izračun upošteva, da na letni ravni glavница ustvari šestodstotni donos, od česar se vaši renti namenijo štirje odstotki, torej 800 evrov na mesec, preostala dva odstotka pa sta namenjena povečevanju glavnice zaradi inflacije. Omenjeni izračuni so tako imenovana večna in dedna renta, kar pomeni, da se glavница ohranja in jo zapustite dedičem. Da bi glavnico izčrpavali, ne priporočam, saj morate potem 'izračunati', koliko let boste še živeli. Od začetka seveda varčujete v agresivnih in delniških naložbah, ki jih je treba skrbno razpršiti. Predlagam, da izberete tisti krovni sklad, ki vam omogoča,

Luka Bobnar, Donos

da svoj kapital čim bolj razpršite, hkrati pa tudi umaknete v varno naložbo, saj bo v prihodnjih 30 letih prav gotovo še prišlo do recesij.

Brez posojila ne bo šlo

Glede nepremičnine je jasno, da vam brez posojila ne bo uspelo. V petih letih je tudi težko privarčevati neko zgledno količino kapitala, kljub vsemu pa varčujte, kolikor le morete, saj vas bo posojilo stalo več kot samo varčevanje. Za zlato in srebro vam svetujem, da ju ne kupujete prek vzajemnih skladov. Skoraj nihče ne ve, da skladi nimajo zlata v fizični obliki, ampak imajo delnice rudnikov in podobno, kar pa je izredno tvegana in volatilna naložba in ne bi smela obsegati več kot pet odstotkov portfelja. Če že, ga kupite v fizični obliki, vendar naj ne obsega več kot 15 odstotkov vašega portfelja. Izogibajte pa se naložb z vzvodom, saj je samo vprašanje časa, kdaj vam bodo odnesle kapital.